

## پیام‌های برگزاری نشست GECF تهران

برگزاری موفق نشست سران کشورهای صادرکننده گاز در تهران پیام‌های مثبتی برای همه کشورهای عضو این مجمع و همچنین کشور ماسادارد. میزبانی خوب و قابل تقدیر کشورمان در این دوره نشان‌دهنده قدرت ایران در مدیریت چنین مجمع‌هایی است. ایران یکی از مهم‌ترین دارندگان ذخایر گازی در دنیاست. در حال حاضر در مقطعی هستیم که قرار است تحریم‌های بین‌المللی از دوش اقتصاد مارتخت برینند. یکی از مزیت‌های ویژه اقتصادی ایران در اختیار داشتن ذخایر گازی به‌عنوان یکی از انرژی‌های پاک در مقایسه با ذغال سنگ و نفت است. بنابراین باید روی این ظرفیت کشورمان به‌خوبی کار شود. برای اینکه بتوانیم به سهم قابل توجهی از بازار گاز دنیا دست پیدا کنیم، باید در دوحش به‌صورت ویژه کار کرد. بخش اول در اختیار گرفتن تکنولوژی‌های نو برای استخراج و صادرات گاز است. باید بتوانیم تولید گاز را در کشور افزایش دهیم و کاری کنیم تا بهرهوری در تولید را نیز بالا ببریم. در کنار آن، حضور فعال در این مجمع‌ها و نقش رهبری در آن‌ها می‌تواند به ما در دستیابی به اهدافمان در این بازار کمک کند. خوشبختانه در این دوره که همزمان با لغو تحریم‌هاست برای بار دوم دبیر کل این مجمع با وجود حریف‌هایی قدرتمند همچون روسیه و قطر از ایران انتخاب شد. این موضوع نشان‌دهنده دیپلماسی قوی دولت یازدهم است که توانست با وجود تحرکات برخی از کشورهای مخالف، سهمی قابل توجه در عرصه مدیریتی داشته باشد. از طرف دیگر استقبالی بی‌نظیر در این دوره از نشست سران گازی قابل توجه است. چراکه در سه جلسه گذشته که این کنفرانس در روسیه و قطر شکل گرفته بود این استقبال صورت نگرفت. این استقبال نشان می‌دهد بغو تحریم‌ها تاثیر بسیار مثبتی داشته است، تا جایی که کشورهای صادرکننده گاز به این نتیجه رسیده‌اند که یک اجماع برای رسیدن به منافع مشترک لازم دارند. در این نشست تصمیم‌های خوبی در عرصه‌های مختلف گرفته شد؛ به‌ویژه در عرصه برنامه‌ریزی کلان و توسعه بازار توسط سران کشورها از جمله رئیس جمهوری ایران و پوتین رئیس جمهوری روسیه و همچنین وزرا و رئیس جمهوری دیگر کشورها از جمله قطر برای ایجاد ثبات در بازار گاز، قیمت مناسب برای آن و همچنین چگونگی مدیریت عرضه و مازاد عرضه‌های گاز. اما از نکات مهم در این نشست زمزمه‌های جداسازی قیمت‌گذاری گاز از نفت بود. در طول سال‌های گذشته تاثیرگذاری قیمت نفت بر گاز این بازار را با مشکل روبرو کرده است، تا جایی که پس از ریزش قیمت‌ها در بازار نفت قیمت گاز نیز بافت زیادی روبرو شد. لذا به نظر می‌رسد با اجماع کشورهای صادرکننده گاز درباره لزوم جداسازی قیمت نفت و گاز از هم منافع کشورهای صادرکننده در هنگام ریزش قیمت‌های نفت تا حدود زیادی تامین شود. این نشست از ابعاد مختلف دیگری نیز مهم بود. برای پی بردن به اهمیت آن کافی است مقایسه‌ای با سازمان اوپک (سازمان کشورهای صادرکننده نفت) داشته باشیم. سازمانی که اگرچه از لحاظ سیاسی تاثیرهای عمده‌تری بر قیمت‌ها و مدیریت بازار در ظاهر دارد، اما با وجود سابقه‌ای طولانی تر به نسبت سازمان GECF و با وجود تعدد زیاد اعضای آن انسجام لازم در بین اعضا وجود ندارد. چراکه برای اینکه یک نهاد بین‌المللی عملکردی مثبت داشته باشد باید یک قدرت مهم نقش رهبری آن را بر عهده بگیرد و اعضای دیگر آن نهاد نیز به تصمیمات آن احترام بگذارند، اما چنین شرایطی در اوپک وجود ندارد. عربستان به‌عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده نفت عضو اوپک، به عرضه و تقاضا در چهارچوب اوپک متعهد نیست و برای خود قائل به استقلال در تصمیم‌سازی است. همین عامل از مهم‌ترین دلایلی است که سبب می‌شود اوپک انسجام نهادی نداشته باشد و نتواند در راستای منافع اعضای خود تصمیم‌سازی کند. به نظر می‌رسد برخلاف اوپک، که ۱۰ سال طول کشید تا به انسجام برسد، سازمان کشورهای صادرکننده گاز در مدت کوتاه سه سال به‌خوبی توانسته‌اند اهداف خود را بیابند و آن‌ها را انسجام دهند. ایران، قطر و روسیه در این نشست به‌خوبی توانستند اهداف خود از جمله قیمت‌گذاری و نحوه توزیع را تبیین کنند. چراکه هدف از تشکیل سازمان‌های این چنینی همین است؛ پیگیری اهداف فردی با قدرت جمعی. اما در این میان برای تاثیرگذاری و دین نتایج این نشست‌ها باید کمی صبر کرد. چراکه حداقل سه سال زمان برای دیدن نتایج آن لازم است. اعضای کشورهای صادرکننده گاز هم‌کنون به نقش این سازمان در بازپس گیری حقوق خود کاملاً واقف‌اند و دیگر کشورهای خارج از محدوده تولید گاز نیز منتظر نتایج تصمیم‌گیری این اعضا در بازار هستند.

مشاور امور بین‌الملل وزارت نفت و کارشناس انرژی

## ایران به دنبال تاسیس بانک مشترک با اروپا

رئیس کل بانک مرکزی، که هفته گذشته به ایتالیا سفر کرده بود، در جمع بانکداران اروپایی پیشنهاد کرد: «بانک مشترک اروپایی و ایران با ضمانت بانک مرکزی ایران تاسیس شود». ولی الله سیف افزود: «به منظور تسهیل تجارت، ما توان بالقوه تشکیل بانک مشترک فرامرزی را مطرح می‌سازیم». گفتنی است اخیراً تبادلات اقتصادی و تجاری ایران با اروپا افزایش یافته و پیش‌بینی می‌شود پس از لغو تحریم‌ها، این تبادلات به حالت طبیعی دوران قبل از تحریم‌ها برگردد. از همین رو نیاز به تاسیس بانک مشترک ایران و اروپا هم بیشتر احساس می‌شود.

## ۰۲ | آتیه نو



## دیدارهای راهبردی در تهران

فصل جدید دیپلماسی ایران در حوزه‌های گوناگون اقتصادی و سیاسی



دیدار پوتین رئیس‌جمهور روسیه با رهبر معظم انقلاب بازتاب‌گسترده‌ای در رسانه‌های مختلف جهان داشت. به نظر می‌رسد فصل جدیدی از همکاری‌های استراتژیک دو کشور شروع شده است

سیاسی-امنیتی، مواضع رئیس‌جمهور روسیه به‌ویژه در یک سال «دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی» از حضور تاثیرگذار مسکو در مسائل منطقه‌ای به‌ویژه سوریه تمجید کردند و افزودند: «نقشه موضع انتقال قرار دهند، اما شما این سیاست را خنثی کردید». ایشان تصمیمات و اقدامات مسکو در موضوع سوریه را موجب افزایش اعتبار منطقه‌ای و جهانی روسیه و شخص آقای پوتین برشمردند و افزودند: «آمریکادر نقشه‌ای بلندمدت در صدد است با تسلط بر سوریه و سپس گسترش کنترل خود بر منطقه، خلاتاریخی تسلط نداشتن بر غرب آسیا را جبران کند، که این نقشه تهدیدی برای همه ملت‌ها و کشورها به‌ویژه روسیه و ایران است». رهبر انقلاب تأکید کردند: «آمریکایی‌ها و دنباله‌های آن‌ها در مسئله سوریه در صددند اهداف تحقق‌نیافته خود را از راه نظامی در عرصه سیاسی و پای‌میز مذاکره محقق کنند، که باید با هوشمندی و از موضع فعال جلوی این کار را گرفت». حضرت آیت‌الله خامنه‌ای اصرار آمریکایی‌ها را بر رفتن بشار اسد، رئیس‌جمهور قانونی و منتخب مردم سوریه، از جمله نقاط ضعف

رئیس‌جمهوری روسیه، با استقبال از گسترش بیشتر همکاری‌های «دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی» از حضور تاثیرگذار مسکو در مسائل منطقه‌ای به‌ویژه سوریه تمجید کردند و افزودند: «نقشه موضع انتقال قرار دهند، اما شما این سیاست را خنثی کردید». ایشان تصمیمات و اقدامات مسکو در موضوع سوریه را موجب افزایش اعتبار منطقه‌ای و جهانی روسیه و شخص آقای پوتین برشمردند و افزودند: «آمریکادر نقشه‌ای بلندمدت در صدد است با تسلط بر سوریه و سپس گسترش کنترل خود بر منطقه، خلاتاریخی تسلط نداشتن بر غرب آسیا را جبران کند، که این نقشه تهدیدی برای همه ملت‌ها و کشورها به‌ویژه روسیه و ایران است». رهبر انقلاب تأکید کردند: «آمریکایی‌ها و دنباله‌های آن‌ها در مسئله سوریه در صددند اهداف تحقق‌نیافته خود را از راه نظامی در عرصه سیاسی و پای‌میز مذاکره محقق کنند، که باید با هوشمندی و از موضع فعال جلوی این کار را گرفت». حضرت آیت‌الله خامنه‌ای اصرار آمریکایی‌ها را بر رفتن بشار اسد، رئیس‌جمهور قانونی و منتخب مردم سوریه، از جمله نقاط ضعف



سران کشورهای شرکت‌کننده در اجلاس گازی تهران به همراه هیئت‌های همراهشان دیدارهای جداگانه‌ای با رهبر معظم انقلاب داشتند. روسای جمهور ترکمنستان، ونزوئلا، نیجریه، عراق و نخست‌وزیر الجزایر دیدارهای جداگانه‌ای داشتند که طی آن مسائل جهانی، منطقه‌ای و روابط دوجانبه با ایران و زمینه‌های همکاری میان کشورهای اسلامی بررسی شد. یکی از این دیدارها که بسیار مورد توجه رسانه‌های خارجی هم قرار گرفت، دیدار دوشنبه هفته گذشته ولادیمیر پوتین با رهبر معظم انقلاب بود. پوتین به محض ورود به تهران به دیدار رهبر معظم انقلاب شتافت. پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری گزارشی از این دیدار منتشر کرد. طبق این گزارش، رهبر معظم انقلاب در دیدار ولادیمیر پوتین،

## گام بزرگ دیپلماسی پس از برجام ایران قطب اول تامین گاز جهان می‌شود



رئیس‌جمهوری آذربایجان، سالم‌الدینی، دبیر کل سازمان کشورهای صادرکننده نفت و آلفو فلورس کوپر، دبیر مجمع بین‌المللی انرژی، از دیگر شرکت‌کنندگان در این نشست بودند. حضور این تعداد از مقامات جهانی در نشست تهران اهمیت آن را به‌وضوح نشان می‌دهد.

ذخایراتیات‌شده، بزرگ‌ترین دارنده ذخایر گازی در جهان است. روسای جمهوری روسیه، عراق، بولیوی، ونزوئلا، کینه استوایی، نیجریه، ترکمنستان و نخست‌وزیر الجزایر نیز در اجلاس سران مجمع کشورهای صادرکننده گاز (GECF) حضور داشتند. فرستاده ویژه

پیش

۶۶

دکتر روحانی در کنفرانس مطبوعاتی هفته گذشته خود از برنامه‌ریزی برای صادرات گاز به آسیا، اروپا و کشورهای همسایه خبر داد و گفت: «مصمم هستیم که در تولید گاز حرکت سریعی داشته باشیم و با صرفه‌جویی در مصرف گاز، میزان صادرات را افزایش دهیم.»

سیاست‌های اعلامی واشنگتن دانستند و افزودند: «رئیس‌جمهور سوریه در انتخاباتی سراسری رای اکثر مردم سوریه را با دیدگاه‌های سیاسی، مذهبی و قومی مختلف به دست آورده و آمریکا حق ندارد این رای و انتخاب مردم سوریه را نادیده بگیرد». رهبر انقلاب تأکید کردند: «درباره سوریه هر راه‌حلی باید با اطلاع و موافقت مردم و مسئولان این کشور دنبال شود». ایشان کمک‌های باواسطه و بی‌واسطه آمریکا را به گروه‌های تروریستی از جمله داعش از دیگر نقاط ضعف آشکار سیاست‌های آمریکا خواندند و افزودند: «همکاری با کشورهای که به‌خاطر حمایت از تروریست‌ها اعتباری در افکار عمومی منطقه و جهان ندارند نشان می‌دهد آمریکایی‌ها دیپلماسی شرافتمندانه ندارند». حضرت آیت‌الله خامنه‌ای تأکید کردند: «به همین علت ما به‌جستجوسته‌های (که البته آن هم دلایل خاص خود را دارد)، نه درباره سوریه و نه در هیچ موضوع دیگری با آمریکا مذاکره دوجانبه نداریم و نخواهیم داشت.»

رهبر انقلاب اسلامی حل صحیح موضوع سوریه را بسیار مهم و در آینده منطقه تاثیرگذار برشمردند و خاطر نشان کردند: «اگر تروریست‌هایی که این جنایات را در سوریه مرتکب می‌شوند سرکوب نشوند، دامنه فعالیت‌های مخرب آن‌ها به آسیای میانه و مناطق دیگر گسترش خواهد یافت». در این دیدار رئیس‌جمهور روسیه نیز با اشاره به تجربیات ارزشمند رهبر انقلاب اسلامی و ابراز خشنودی از دیدار با ایشان گفت: «توسعه روابط دو کشور از جمله در عرصه فناوری، هوافضا و تکنولوژی‌های پیشرفته شتاب بیشتری یافته و ما بسیار خرسندیم که با جمهوری اسلامی ایران در موضوع امنیت و حل‌وفصل بحران‌های منطقه‌ای و جهانی همکاری بسیار فعالی داریم». پوتین، جمهوری اسلامی را کشوری مستقل، استوار و با دورنمایی بسیار خوب ارزیابی کرد و گفت: «شما را متحدی مطمئن و قابل تکیه در منطقه و جهان می‌دانیم». رئیس‌جمهور روسیه گفت: «ما متعهدیم که برخلاف برخی به‌شیرکامیان از پشت خنجر زن‌نیم و هیچ‌وقت در پشت پرده اقدامی بر ضد دوستانمان انجام ندهیم و اگر اختلافی هم داشته باشیم، با صحبت به‌تاهم برسیم». پوتین مواضع دو کشور در موضوع سوریه را بسیار نزدیک خواند و با اشاره به اهمیت فراوان همکاری‌ها در این زمینه گفت: «هائیزتأکید داریم که حل بحران سوریه فقط از طریق سیاسی و پذیرش رای مردم این کشور و خواست همه اقوام و گروه‌های سوری امکان‌پذیر است و هیچ‌کس حق ندارد نظر خود را به مردم این کشور تحمیل کند و به‌جای آن‌ها درباره ساختار حکومت و سرنوشت رئیس‌جمهور سوریه تصمیم بگیرد». رئیس‌جمهور روسیه تأکید کرد: «همانطور که جناب‌عالی فرمودید، آمریکایی‌ها می‌خواهند اهداف محقق نشده خود را در میدان درگیری‌های سوریه پای‌میز مذاکره پیگیری کنند و ما مراقب این مسئله هستیم.» ولادیمیر پوتین با تأکید بر ادامه محلات این کشور به گروه‌های تروریستی در سوریه، همکاری و همکاری تهران-مسکو را درباره روند حل سیاسی مسئله سوریه کاملاً ضروری خواند و گفت: «کسانی که در جهان ادعای دموکراسی دارند نمی‌توانند با نتایج انتخابات در سوریه مخالفت کنند.»

روحانی در این باره گفت: «این اجلاس از اهمیت خاصی برخوردار است، چراکه اولین اجلاس بین‌المللی در تهران پس از برجام است. استقبال شایسته و حضور سران کشور عضو در این اجلاس نشان می‌دهد که همه کشورها در شرایط فعلی به دنبال برقراری ارتباطات بیشتر در منطقه و جهان و به‌ویژه با جمهوری اسلامی ایران هستند.» سخنان روحانی درباره اهمیت این اجلاس از سوی منابع خارجی هم مورد تأیید قرار گرفت، چراکه ایران به‌تنهایی دارای بزرگ‌ترین ذخایر گازی جهان است و با استفاده از همین منابع می‌تواند به قانون اصلی انرژی جهانی تبدیل شود. از همین روبرخی خبرگزاری‌ها مانند رویترز از بازگشت قدرتمندانه ایران به بازار جهانی انرژی پس از توافق هسته‌ای سخن گفتند و برخی منابع خبری دیگر از جمله بی‌بی‌سی و خبرگزاری فرانسه هم تصریح کردند که نقش ایران در آینده تامین انرژی جهانی انکارنشدنی است.

### استراتژی گازی ایران در جهان چیست؟

ایران طبق گفته‌های رئیس‌جمهوری قصد دارد برای تولید و صادرات گاز گام‌های مهمی در سال‌های آینده بردارد. رئیس‌جمهور تأکید دارد که این موضوع به نفع همه ملت‌ها و سلامت بشریت و محیط‌زیست خواهد بود. دکتر روحانی در کنفرانس مطبوعاتی هفته گذشته خود از برنامه‌ریزی برای صادرات گاز به آسیا، اروپا و کشورهای همسایه خبر داد و گفت: «مصمم هستیم که در تولید گاز حرکت سریعی داشته باشیم و با صرفه‌جویی در مصرف گاز، میزان صادرات را افزایش دهیم.» اشاره روحانی به این مسئله است که ایران هنوز به بهره‌برداری از بخش بزرگی از منابع گازی خود در نیانورده است؛ ضمن اینکه در ایران به‌خصوص در فصل سرما مصرف گاز به اندازه مصرف گاز اروپاست که خود آمار قابل توجهی است. طبق گفته مجید بوجارزاده، سخنگوی شرکت ملی گاز، در ایران در ایام فصل سرد روزانه بالغ بر ۵۵۰ میلیون مترمکعب در بخش‌های خانگی، تجاری، نیروگاهی، صنایع عمده و غیرعمده کشور گاز مصرف می‌شود که امکان صرفه‌جویی بسیار بزرگی در این زمینه وجود دارد، چراکه متوسط مصرف گاز در ایران چهار برابر متوسط جهانی و حدود ۱۸ برابر ژاپن و سرانه مصرف گاز هر ایرانی ۱۰ برابر مردم کشورهای اروپایی است. همین آمارها نشان می‌دهد که ایران ظرفیت زیادی برای تبدیل شدن به قطب اول گازی جهان دارد.